

ΜΕΓΑΛΑ ΧΡΟΝΙΑ ΕΓΚΩΜΙΟΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΕΛΑΤΕΙΑΣ

Γράφει ο Παν. Γεωρ. Δημάκης, Υπεύθυνος Ιστορικού Αρχείου Δήμου Αμφικλείας Ελατείας • Email: pgdimakis@gmail.com

Η Χώρα της Ελατείας ανατριχιά, μετά τον οικονομικό έλεγχο, τον ατυχή πόλεμο τού 97 και ετοιμάζεται, συσπειρωμένη και με άξια ηγεσία, για την μεγάλη εξόρμηση, στα πέρατα των Ελληνικών σκλαβωμένων, εδαφών. Έφεδροι και κληρωτοί, συμπληρώνουν ανίκητα Συντάγματα ευζωνικά, ιππικά, πυροβολικού ακόμη και αεροπορικής Μοίρας, για πρώτη φορά. Μετανάστες που ξενιτεύθηκαν, για να καζαντίσουν, επιστρέφουν ευσπευσμένα, να πλαισιώσουν τις μονάδες...υπέρ πάντων η πατρίδα.... Αλλά ως γνωστόν, οι πόλεμοι, δεν κερδίζονται μόνο στα πεδία των μαχών και των συγκρούσεων, στηρίζονται και στο ηθικό, το όραμα και την συμπαράσταση των αμάχων, των μετόπισθεν, γερόντων, τέκνων και αλόχων, * πού έφεραν και τα βάρη, για την επιβίωση, ενός μακρού και κινδυνώδους εγχειρήματος. Οι γυναίκες της Ελατείας, βασανισμένες από την σκληρή, αγροτική και ποιμενική εργασία, με την ευθύνη των ηλικιωμένων και των τέκνων, κρατώντας το μυστικό νήμα, των προγονικών προταγμάτων, προμαχώντας και πέραν των ορίων τού φύλου, θέτουν αξίες και όρια, όπως και ετάχθη. Μία αφήγηση, περιγράφει και καταγράφει το μεγαλειώδες ηθικό, όπως το διηγείται, ο σεβαστός μου συμπατριώτης, εξ Ελατείας στρατηγός καταδρομών, Σωκράτης Κ. Κορδαλής, με την ακμαία μνήμη, πού ένας αιώνας, δεν έκαμψε. Επιστολές και ταχυδρομικές κάρτες, έφταναν στην Κάτω Πλατεία και εκεί, ο μακαριστός κυρ Γ. Παλασόπουλος, απεσφράγιζε και διάβαζε, για τούς μη γνωρίζοντες γράμματα, τα νέα απ' το Μέτωπο. Όμως η Γαρουφαλιά Μίντζα, μία Γυναίκα χωριάτισσα, αγράμματη, μαυροφορεμένη και μαντηλοδεμένη, με "μαγλικά", συνεπαρμένη από τον πατριωτικό οίστρο, ανέσυρε από την μνήμη της, αρχαίους Μεσαιωνικούς, Ακριτικούς στίχους και έσπευσε στο μακαριστό γειτονόπουλο, τον μακαριστό κυρ Δημητρώ Π. Λαπατσάνη, τού "Σχολαρχείου", για να συντάξει, περήφανη απάντηση, στον μοναχογιό της, Λουκά Γ. Μίντζα, αντάξια των Ελληνίδων μητέρων, πού κρατούσαν όρθιες τις οικογένειες, κρατώντας το αλέτρι, στο ένα χέρι και στο άλλο, το παιδί. Το ακριβές δίστιχο, εντυπωσιασμένος, ο μικρός τότε Σωκράτης, κατέγραψε στην μνήμη του, τον ευχαριστούμε, έχει δε ως εξής κατά λέξη και κατά γράμμα.Τώρα είναι πόλεμος, τώρα είναι σεφέρι, και πολεμούν μοναχογιοί, με το σπαθί στο χέρι....Τα είπε όλα, για όλες, τις γυναίκες της κοιλάδας τού Κηφισού, η Γαρυφαλιά, προσκυνούμε την σεπτή μνήμη της. * ... υπέρ τεκέων τέκνων και σφετέρων αλόχων...(Συζύγων) Επιγραφή Αρχαιολ. Συλλ. Ελατείας.

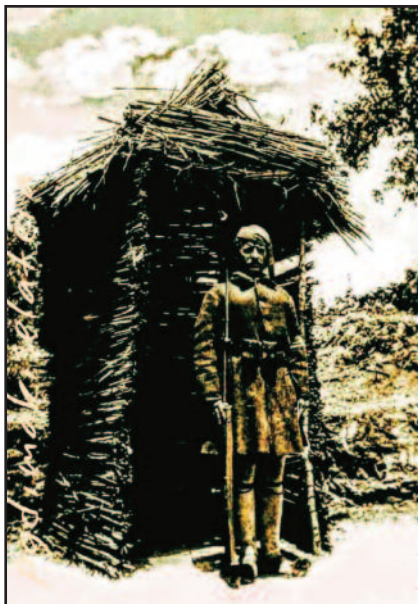
Φωτεινά χαμόγελα, από δύο

Δέσποινες-Κυρίες, σε χαλεπούς καιρούς. ..

La vie en roses, σύμφυτη της θηλυκότητας, τούς κορσέδες, τα ψιμμύθια, τα παρελκόμενα καλλυντικά, σκίες, κραγιόνια, δεν απέκλειαν, τις Ελληνίδες, από

«...καί εσφραγίσθημεν ως έδος διά τού σημείου τού σταυρού ενχόμενοι καλήν ελευθερίαν».

ξία και τα ευγενέστερα αισθήματα, όχι αδικώς, αφού ο ερανος αυτός ήταν επιτυχής, με την ανέγερση ενός περιπτερού -πτέρυγας, τριάντα κλινών, πού και σήμερα, ονομάζεται "Τριανταφυλλάκι", στο Νοσοκομείο Σωτηρία.

Σημ. Σοφία Σλήμαν, Αθηναία το γένος Καστρωμένου η Εγκαστρωμένου, μορφωμένη, πολύγλωσση με κοινωνική δράση, αλλά και συγγραφική δραστηριότητα, αξιόθηκε να φορέσει το "διάδημα της ωραίας Ελένης" και να φωτογραφηθεί μ αυτό, στις ανασκαφές της Τροίας. Η Ζαίρα Θεοτόκη - Μέρλιν, από την γνωστή οικογένεια της Κερκύρας, μετείχε ζωηρά στους εράνους της εποχής, τα δε δύο περιουσιαρχοντικά-κατοικίες των, γειτνιάζουν στο κέντρο των Αθηνών.

*** ΚΕΦΑΛΑΡΙ: Γυναικείες μορφές σκαλισμένες σε ρόκα Δραχμανίου, ξυλόγλυπτο σε έγκοιλο ρηχό τετράγωνο.**

της καρδιάς το σκίρτημα, στο μεγάλο κάλεσμα της Πατρίδας, στην επική εξόρμηση των Βαλκανικών πολέμων και την εξεύρεση δρόμων, συμπαράταξης με τον "χοντρό Λαό", της υπαίθρου και τις λαϊκές διαστροφωμάσεις των Άστεων. Ετσι, την πολεμική, βαθιά εκ των έσω κραυγή, της χωριάτισσας Μίντζαινας, εντολής στο μοναχογιό της, της προηγούμενης ανάρτησης, ... τώρα είναι πόλεμος τώρα είναι σεφέρι, πολεμούν μοναχογιοί με το σπαθί στο χέρι... θα αποδώσουμε, δίκαιο και αξιο έπαινο, στις Ελληνίδες των μετόπισθεν, για την προσφορά τους, στον πάσχοντα άμαχο πληθυσμό, πού ήταν ένας άλλος μυστικός πόλεμος, εν ίσου σημαντικός.

Το τριανταφυλλάκι της ΣΩΤΗΡΙΑΣ

Ενώ η Ελλάδα, ετοιμάζεται για την μεγαλειώδη πολεμική εξόρμηση τού 1912, η υψηλή κοινωνία των Αθηνών, ανοίγεται επίσης σε φιλανθρωπικές δράσεις, για την υγειονομική περίθαλψη Και προστασία των "Αθλίων των Αθηνών", δηλαδή των κατωτέρων κοινωνικών στρωμάτων, από την ενδημούσα τότε φυματίωση (χτικιά), πού αποδεκατιζε τον πληθυσμό και εβράχυνε τον βίο, των νεωτέρων. Σχετική είναι η φωτογραφία, με τις δύο κομψές και όμορφες κυρίες, την Σοφία Σλήμαν και την Ζαίρα Μέρλιν, πού ηγούνται τού εράνου, με τόν ευφάνταστο και τρυφερά υπαινικτικό τίτλο, "Το τριανταφυλλάκι της Σωτηρίας". Όπου το τριανταφυλλάκι, πού περιμένει στο καλαθάκι, είναι το ακριβό αντιδωρο, από τις δύο εξέχουσες κυρίες, στις προσφορές, υπέρ τού

Νοσοκομείου Σωτηρία, πού υπήρξε όνειρο και επιδίωξη ζωής, κυρίως από την Αθηναία Σοφία Σλήμαν, πού αγωνίστηκε με επιμονή πάθος και όραμα, για την πραγμάτωση του. Αιχμαλωτίζοντας την στιγμή, ο φωτογράφος της εφημερίδας ΑΘΗΝΑΙ τού 1911, μάς δίνει την χαρά και την ευκαιρία, να θαυμάσουμε την ελληνική παράσταση των δύο κυριών, με την αρχοντική αύρα, το κομψό καλαθάκι με τα τριανταφυλλάκια, πού αποπνέει αισιοδο-

ΜΕΤΑΞΥ ΜΥΘΟΥ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Πηλέας και Θέτιδα

Ο Πηλέας έπειτα από έναν ταραχώδη και περιπετειώδη βίο, επέστρεψε στη Φθία και ήθελε να παντρευτεί εκ νέου και να ξαναδημιουργήσει οικογένεια. Η καινούρια του σύζυγος ήταν η Θέτιδα, με σπουδαία καταγωγή. Ήταν κόρη του Νηρέα και της Δωρίδας ενώ ήταν εγγονή του Τιτάνα Ωκεανού και της Τιτάνιδος Τιθύος.

Η Θέτιδα επιλέχτηκε από τον ίδιο τον Δία να δοθεί ως σύζυγος του Πηλέα. Αρχικά, ενώ ο Δίας ήθελε τη Θέτιδα, για δική του γυναίκα και η ίδια είχε συναινέσει, η Θέμις τον απέτρεψε. Η Θέμις, μετά και τις παραινέσεις της Ζηλόφθονος Ήρας, του αποκάλυψε, την ύπαρξη μιας προφητείας.

Η προφητεία αυτή έλεγε ότι κατόπιν της ένωσης της Θέτιδας με οποιονδήποτε θεό, η Θέτις θα έφερνε στον κόσμο έναν γιο, ο οποίος θα ήταν δυνατότερος από τον πατέρα του και θα «γκρέμιζε» τον Δία από τον θρόνο του. Έτσι, φοβούμενος για την εξουσία του, ο Δίας, αποφάσισε να δώσει στη Θέτιδα ως σύζυγο ένα θνητό, τον Πηλέα.

Μια άλλη εκδοχή θέλει να διεκδικούν την όμορφη Θέτιδα ο Δίας και ο Ποσειδώνας. Για να απεσοβηθεί όμως η ρήξη, ανάμεσα στους δυο αδερφούς, αποφασίστηκε να μην δοθεί η Θέτιδα ως σύζυγος σε κανέναν θεό και να παντρευτεί θνητό.

Παρ' όλο που η απόφαση ήταν ειλημμένη από τον ίδιο τον βασιλιά των θεών, η Θέτιδα ως θεά, δεν δεχόταν να πάρει θνητό σύζυγο. Ο ήρωας, έτσι, αναγκάστηκε να καταδιώκει παντού την όμορφη θεά η οποία όμως, του ξέφυγε. Χρησιμοποιώντας τις θεϊκές της δυνάμεις, άλλαζε διαρκώς μορφές και αλλοτε γινόταν φωτιά ή νερό, αλλοτε λιοντάρι, φίδι ή σουπιά.

Ο Πηλέας παρέκαμψε την άρνηση της Θέτιδας και τις δυσκολίες και δεν το έβαζε κάτω. Εξημέρωνε, με τη βοήθεια των λαβών των χειρών του, το ένα μετά το άλλο καθένα από τα θηρία και βγήκε τέλος νικητής κερδίζοντας με την επιμονή του την ωραία Νηριίδα. Βέβαια, για να μπορέσει να ανταπεξέλθει σε αυτές τις δύσκολες δοκιμασίες, αρωγός στάθηκε ο Κένταυρος Χείρωνας, που ήταν παππούς του.

Οι γάμοι του Πηλέα και της Θέτιδας, όπως ήταν φυσικό, έγιναν με μεγάλη λαμπρότητα και με την παρουσία των Ολύμπιων Θεών στο Πήλιο, το όρος που είχε πάρει το όνομα του από τον Πηλέα και συγκεκριμένα στη σπηλιά του Κενταύρου Χείρωνα. Ίεχασαν όμως, να καλέσουν την Έρι, τη θεά της φιλονικίας. Η αμέλεια αυτή ήταν η απαρχή μιας σειράς γεγονότων που οδήγησαν τελικά στον Τρωικό πόλεμο.

Στο γάμο τους η Έριδα, θυμωμένη που δεν είχε προσκληθεί, πέταξε αόρατη το χρυσό μήλο, έχοντας χαράξει την επιγραφή «τή καλλίστη», δηλαδή στην ομορφότερη το οποίο έμεινε γνωστό ως «μήλον της Έριδος». Αμέσως η Ήρα, η Αφροδίτη και η Αθηνά άρχισαν να φιλονικούν και να διεκδικούν το μήλο και κατ' επέκταση τον τίτλο της ομορφότερης θεάς.

Επειδή, δεν υπήρχε κάποιο αποτέλεσμα απευθυνθήκαν στον βασιλιά των θεών, για την τελική κρίση. Ο Δίας βλέποντας το μένος των τριών θεών και τον πόθο τους να αποκτήσουν το μήλο δεν ετόλμησε να βγάλει ετυμηγορία, όπως και κανένας άλλος θεός, φοβούμενοι όλοι μην κολλωθούν οι άλλες δύο θεές.

Το μόνο που έκανε ο Δίας είναι να στείλει τις τρεις θεές στον Πάρη το βασιλόπουλο της Τροίας για να αποφασίσει αυτός, σημαίνοντας την αρχή του τέλους για την Τροία.

Τα δώρα των υπόλοιπων θεών για το γάμο, ήταν κυρίως όπλα. Τα όπλα αυτά ήταν η παρακαταθήκη των γονιών του στον Αχιλλέα. Από τα δώρα που ξεχώρισαν ήταν ένα ακόντιο από ξύλο φράξου που μπορούσε να θεραπεύει τις πληγές που προκαλούσε, δώρο του Χείρωνα και δυο περίφημα άλογα, τον Βάλιο και τον Ξάνθο, γαμήλιο δώρο του Ποσειδώνος.

Τέλος, τη μουσική του λαμπρού αυτού γάμου επιμελήθηκαν ο Απόλλων, ο θεός της μουσικής, με τη λύρα του και οι Μούσες με τα τραγούδια τους, ενώ οι Μοίρες προφήτεψαν την ένδοξη τύχη του μελλοντικού τους τέκνου που θα έμενε στο διηνεκές.

Ευαγγελία Δημοπούλου
Ιστορικός - Αρχαιολόγος

Η ΘΕΤΙΔΑ ΠΑΛΕΥΕΙ ΜΕ ΤΟΝ ΠΗΛΕΑ
ΑΡΧΑΙΑ ΑΤΤΙΚΗ ΕΡΥΘΡΟΜΟΡΦΗ ΚΥΛΙΚΑ
ΤΟΥ ΖΩΓΡΑΦΟΥ ΠΕΙΘΗΝΙΟΥ
ΠΕΡΙ ΤΟ 500π.Χ.
ANTIKENMUSEEN, ΒΕΡΟΛΙΝΟ, ΓΕΡΜΑΝΙΑ